Ročník 1959

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 35 Vydána dne 15. prosince 1959 Cena Kčs 1,—

OBSAH:

(73.—75.) 73. Zákon o místním hospodářství. — **74.** Vyhláška o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů. — **75.** Vyhláška o Úmluvě mezi Československou republikou a Švýcarskou konfederací o sociálním zabezpečení.

73
Zákon

ze dne 19. listopadu 1959

o místním hospodářství

Národní shromáždění Republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

Úvodní ustanovení

§ 1

Trvalý růst životní úrovně pracujících vyžaduje, aby se dále zlepšovaly a rozšiřovaly služby, opravy, údržba a výroba místního významu. Tyto úkoly zajišťují především národní výbory organizacemi místního hospodářství, které samy zřizují a řídí. Úspěšné plnění těchto úkolů vyžaduje vytvořit takovou organizaci místního hospodářství, která umožní co nejúčinnější řízení místního hospodářství národními výbory a zároveň zabezpečí co nejširší uplatnění iniciativy pracujících.

ČÁST I

Úkoly místního hospodářství

§ 2

(1) Služby, opravy, údržbu a výrobu místního významu zajišťují národní výbory a jejich výkonné orgány v odvětví komunálních služeb, místního stavebnictví, místního průmyslu a bytového hospodářství. V těchto odvětvích jsou vykonávány zejména tyto činnosti:

a) v odvětví komunálních služeb jsou poskytovány služby, drobné opravy, údržba, a to především obyvatelstvu, a v odůvodněných případech je prováděna i drobná doplňková výroba. Tato činnost se provádí zejména v těchto skupinách oborů: městská doprava, vnější úprava obcí, zdravotně technické a jiné služby, údržba a opravy řemeslného rázu;

b) v odvětví místního stavebnictví se provádí zemědělská výstavba, zajišťuje, organizuje a odborně řídí provádění stavebních prací svépomocí jednotných zemědělských družstev, provádějí se stavební a řemeslné opravy bytového majetku, drobné investiční stavby, generální opravy a údržba ostatních staveb místního významu a výroba stavebních hmot pro místní potřebu;

c) v odvětví místního průmyslu se provádí opravárenská činnost, vyrábí se podle individuálních zakázek spotřební zboží, jednodušší stroje a nářadí a v menších sériích výrobky sloužící k doplnění výroby jiných odvětví;

d) v odvětví bytového hospodářství je zajišťováno řádné hospodaření s bytovým majetkem, jeho údržba a správa.

(2) Při plnění těchto úkolů opírají se národní výbory o tvůrčí iniciativu pracujících a využívají v nejširší míře místních surovinových zdrojů a místních pracovních sil; přitom se soustřeďují zejména na všestranné zlepšení a rozšíření služeb placených obyvatelstvem.

ČÁST II

Organizační formy místního hospodářství a jeho řízení

§ 3

Zajišťování a poskytování služeb, oprav, údržby a výroby místního významu a činností s tím souvisících organizují národní výbory v podnicích místního hospodářství, v rozpočtových organizacích místního hospodářství, v zařízeních národních výborů a v drobných provozovnách národních výborů (dále jen „organizace místního hospodářství"). Organizaci bytového hospodářství upravují zvláštní předpisy.

§ 4

(1) Organizace místního hospodářství jsou v zásadních a významných otázkách řízeny radou národního výboru, který je zřídil.

(2) Rada národního výboru, který organizace zřídil, řídí tyto organizace za nejširší účasti pracujících, podněcuje a usměrňuje aktivitu pracujících k neustálému zlepšování a rozšiřování služeb obyvatelstvu, řeší všechny důležité otázky místního hospodářství ve spolupráci se stálými komisemi. Rada tohoto národního výboru vytváří dále iniciativně podmínky pro to, aby sami občané mohli hodnotit činnost organizací místního hospodářství, zejména tvoří aktivy z řad občanů a využívá při své práci pomoci uličních výborů, výborů žen apod. K vyřešení závažných otázek spojených s rozvojem místního hospodářství rada národního výboru, který organizace zřídil, svolává ekonomické a technickoekonomické konference, aktivy odborných pracovníků apod.

Oddíl 1

Podniky místního hospodářství

§ 5

(1) Podniky místního hospodářství (dále jen „podniky") zřizuje podle místních podmínek a potřeb v souladu s požadavky rozvoje celého národního hospodářství národní výbor, v jehož obvodu budou obyvatelstvu poskytovány služby, opravy, údržba nebo prováděna výroba místního významu, po předchozím vyjádření rady národního výboru vyššího stupně a po vyjádření příslušného odborového orgánu.

(2) Při zřízení podniku určí národní výbor název, sídlo a základní provozní náplň podniku. Opatření o majetku, který se podniku svěřuje do správy, činí rada tohoto národního výboru, která vydá též zřizovací listinu.

Právní poměry, majetek a závazky podniku

§ 6

(1) Podnik je právnickou osobou; stává se jí zápisem do podnikového rejstříku.

(2) V žádosti o zápis do podnikového rejstříku je nutno uvést den, ke kterému má být podnik zapsán; nelze však žádat o zápis se zpětnou účinností.

§ 7

(1) Podnik může nabývat jen takových práv a vstupovat jen v takové závazky, které jsou v souladu s plněním jeho úkolů stanovených zejména ve zřizovací listině nebo ve statutu.

(2) Právní úkony podniku, které nejsou v souladu s plněním jeho úkolů, jsou jako nezákonné neplatné. Jestliže bylo kteroukoli stranou započato s plněním na základě takového právního úkonu, musí být vše to, co bylo nebo má být plněno stranou, která v době právního úkonu o nezákonnosti věděla nebo vědět musela, odvedeno do státního rozpočtu. Místo nepeněžitého plnění odvádí se do rozpočtu jeho peněžitá hodnota.

(3) K neplatnosti takových úkonů přihlížejí soudy a arbitrážní orgány z úřední povinnosti; v rozhodnutí zjišťujícím neplatnost právního úkonu určí soud (arbitrážní orgán) peněžitou částku, kterou jsou strany povinny odvést podle předchozího odstavce do státního rozpočtu.

§ 8

Stát je vlastníkem majetku podniku. Podniku je tento majetek svěřen do správy. I ve věcech tohoto majetku jedná podnik vlastním jménem.

§ 9

(1) Pro závazky podniku lze se uspokojit jen z majetku, který má podnik ve správě, s výjimkou jeho základních prostředků, a z jeho pohledávek, a to za podmínek stanovených zvláštními předpisy. Stát neodpovídá za závazky podniku.

(2) Z majetku, který má podnik ve správě, a z jeho pohledávek nelze žádat ani dosíci uspokojení pohledávek za státem.

§ 10

Rada národního výboru, jejímž opatřením (§ 5 odst. 2) byl majetek podniku svěřen do správy, zároveň určí, které závazky patřící k tomuto majetku přecházejí na podnik. Jestliže se převádí správa národního majetku na podnik dohodou, upraví se přechod závazků v této dohodě. Závazky přejdou na podnik dnem převzetí majetku; přechodem závazků se dosavadní dlužník zprošťuje, přivolení věřitele není třeba.

§ 11

(1) Rada národního výboru, který podnik zřídil, může z podniku vyjmout majetek nebo závazek a učinit o něm jiná opatření, zejména převést správu majetku nebo závazek na jiný podnik jí podřízený. Převod správy majetku nebo převod závazku na podnik, jehož sídlo je v obvodu jiného národního výboru, lze provést v dohodě s radou tohoto národního výboru; to platí i v případech, v nichž se majetek nebo závazek převádí na jinou organizaci podřízenou národnímu výboru než organizaci místního hospodářství.

(2) Rada národního výboru, který podnik zřídil, může též vyjmout z podniku majetek nebo závazek a převést správu majetku nebo závazek v dohodě s příslušným ministrem nebo jiným vedoucím ústředního úřadu do jeho pravomoci.

(3) Přechodem závazků se dosavadní dlužník zprošťuje; přivolení věřitele není třeba.

Ředitel podniku

§ 12

(1) Činnost podniku řídí a organizuje ředitel, který je v čele podniku, zastupuje jej a jedná jeho jménem. Jmenuje a odvolává ho rada národního výboru, který podnik zřídil, po vyjádření příslušného odborového orgánu. Jmenování a odvolání ředitele se provádí písemně.

(2) Na jmenování, odvolání a propuštění ředitele se nevztahují předpisy o spolupůsobení závodního výboru základní organizace Revolučního odborového hnutí při přijímání zaměstnanců, jejich zařazování na pracovní místa a jejich propouštění. K jmenování a propuštění ředitele není třeba souhlasu příslušného odboru rady okresního národního výboru. Odvoláním nebo vzdáním se funkce pracovní poměr ředitele nezaniká; o jeho zániku platí obecné předpisy.

(3) Ředitel podniku zejména řídí sestavování plánu podniku, schvaluje jej a zajišťuje jeho plnění, dbá, aby zaváděním nejnovější techniky a zlepšováním organizace práce neustále rostla produktivita práce v podniku, pečuje o zlepšování organizace podniku a úrovně jeho řízení, řídí výběr, rozmísťování a výchovu kádrů, dbá o zachovávání státní disciplíny, smluvní, finanční, technologické a pracovní kázně, o zachovávání mzdových předpisů, řádnou správu národního majetku a pečuje o ochranu zdraví a bezpečnost při práci.

(4) Za řádnou činnost podniku a za splnění jeho úkolů odpovídá ředitel radě národního výboru, který podnik zřídil.

(5) Ředitel rozhoduje ve věcech týkajících se řízení podniku samostatně, pokud rozhodnutí v některé věci není vyhrazeno radě národního výboru nebo z jejího pověření vedoucímu některého orgánu rady.

(6) Práva a povinnosti ředitele podrobněji upraví statut.

§ 13

(1) Při řízení podniku ředitel úzce spolupracuje s odborovou organizací, s níž projednává všechny důležité výrobní otázky a otázky dotýkající se zaměstnanců podniku.

(2) Ředitel je povinen v těsné spolupráci s odborovou organizací zejména rozvíjet organizátorskou a výchovnou činnost a vytvářet předpoklady pro stále širší účast pracujících na řízení podniku, především při sestavování plánu a kontrole jeho plnění, jakož i při správě a ochraně národního majetku. Je povinen využívat zkušeností pracujících, podporovat iniciativu a kritiku pracujících, dbát jejich připomínek a vyvozovat z nich neprodleně závěry. K dosažení těchto cílů je povinen spolupůsobit při organizování výrobních porad, socialistického soutěžení a hnutí vynálezců a zlepšovatelů.

(3) Zlepšování a rozšiřování služeb, oprav, údržby a výroby místního významu poskytovaných obyvatelstvu vyžadují, aby ředitel při řízení podniku dbal kritických připomínek občanů a jejich podnětů směřujících ke zlepšení práce podniku.

§ 14

Ředitel podniku uplatňuje v rámci platných předpisů takové podněty hmotné zainteresovanosti všech složek a pracovníků podniku na výsledcích jejich práce, které povedou ke zvyšování jakosti a množství výrobků, služeb a výkonů zajišťujících potřeby obyvatelstva a ke stálému zvyšování produktivity práce.

Zaměstnanci podniku

§ 15

(1) Pracovní a mzdové poměry zaměstnanců podniku se řídí ustanoveními platnými pro zaměstnance, na které se vztahují předpisy o státní mzdové politice.

(2) O součinnosti závodního výboru základní organizace Revolučního odborového hnutí při úpravě pracovních a mzdových poměrů zaměstnanců a jiných důležitých otázek týkajících se zaměstnanců platí zvláštní ustanovení.

§ 16

(1) Společný zájem podniku a jeho zaměstnanců na úspěšném plnění úkolů podniku a pracovních povinností vyjadřuje pracovní řád, který vydá ředitel podniku v dohodě s příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí podle vzorového pracovního řádu. Vzorový pracovní řád vydá vláda na návrh Ústřední rady odborů. Pracovní řád je závazný, jakmile byl v podniku řádně vyhlášen.

(2) Za porušení pracovních povinností lze ukládat zaměstnancům kárná opatření, a to důtku, veřejnou důtku nebo dočasné převedení k jiné práci až na dobu 3 měsíců. Ukládání důtky a veřejné důtky řediteli podniku upraví podrobněji statut (§ 25); ukládání kárných opatření ostatním zaměstnancům upraví podrobněji pracovní řády podle zásad vymezených vzorovým pracovním řádem.

§ 17

(1) Ředitel podniku uzavírá jménem podniku se zaměstnanci zastoupenými příslušným orgánem Revolučního odborového hnutí kolektivní smlouvu. Kolektivní smlouva zejména stanoví, jak budou zajišťovány hlavní plánované úkoly podniku, jak bude uplatňována pokroková technika, technologie, organizace práce, zásady mzdové politiky a hmotné zainteresovanosti jednotlivců i kolektivů, rozpočet podnikového fondu pracujících, jakož i vzájemné závazky vedení a zaměstnanců zaměřené ke zvyšování produktivity práce, k zhospodárnění činnosti podniku, k zvyšování bezpečnosti při práci a k prohlubování péče o pracující po stránce sociální, zdravotní a kulturní.

(2) V provozovnách a dílnách se uzavírá mezi vedoucími těchto útvarů a příslušným orgánem základní organizace Revolučního odborového hnutí úmluva, která řeší otázky plnění základních plánovaných úkolů a péče o zaměstnance podle jednotlivých provozoven a dílen.

(3) Ředitel podniku a příslušné orgány základní organizace Revolučního odborového hnutí kontrolují a projednávají plnění povin-

ností stanovených kolektivní smlouvou a úmluvou a odpovídají za jejich splnění. Spory vzniklé z plnění kolektivní smlouvy a úmluvy rozhodují společně orgán nadřízený podniku a vyšší odborový orgán.

(4) Podrobnosti o kolektivních smlouvách a úmluvách stanoví Ústřední rada odborů.

Zásady řízení a hospodaření podniku

§ 18

Při řízení podniku se ve vzájemném souladu uplatňují základní zásady platné pro řízení socialistického hospodářství. Zejména je třeba, aby se při veškeré činnosti podniku uplatňovala zásada plánovitosti, aby všechny hospodářské otázky byly řešeny v jednotě s jejich politickou stránkou a danou hospodářskopolitickou směrnicí, aby se na vyšších organizačních stupních soustřeďovalo řízení zásadních otázek, kdežto řízení ostatních otázek bylo účelně decentralizováno tak, aby nižší orgány mohly uplatňovat vlastní iniciativu, dále aby vedení podniku a jeho organizačních útvarů bylo svěřováno pouze jedinému vedoucímu a aby byla rozšiřována účast pracujících na řízení.

§ 19

Podnik hospodaří podle zásad chozrasčotu při uplatnění základní zásady uhrazovat výdaje podniku vlastními jeho příjmy a zlepšovat výsledky hospodaření vhodnými podněty hmotné zainteresovanosti. Uvnitř podniku se uplatňuje vnitropodnikový chozrasčot.

Změny v organizaci podniku

§ 20

Národní výbor, který podnik zřídil, může převést podnik po vyjádření rady národního výboru vyššího stupně do působnosti jiného národního výboru v dohodě s tímto národním výborem.

§ 21

(1) Národní výbor, který podnik zřídil, může po vyjádření rady národního výboru vyššího stupně sloučit podnik s jiným podnikem nebo provést splynutí dvou nebo více podniků v nový podnik, podnik rozdělit nebo zrušit. Týkají-li se uvedená opatření podniků podléhajících různým národním výborům, provádějí je tyto národní výbory ve vzájemné dohodě.

(2) Slučovaný a rozdělený podnik, jakož i splynuvší podniky zanikají dnem, ke kterému byl do podnikového rejstříku zapsán podnik vzniklý v důsledku tohoto sloučení, rozdělení nebo splynutí.

§ 22

Rada nadřízeného krajského národního výboru po vyjádření rady národního výboru, který podnik zřídil, může vyjmout podnik z organizace podle tohoto zákona a převést podnik do jiné působnosti v dohodě s ministrem nebo jiným vedoucím ústředního úřadu, do jehož působnosti se podnik převádí.

§ 23

Změny v organizaci podniků podle ustanovení §§ 20 až 22 lze provést jen po vyjádření příslušného odborového orgánu.

§ 24

Jestliže rada národního výboru, který podnik zřídil, neučiní při zrušení podniku opatření o veškerém majetku a všech závazcích zrušeného podniku, provede se jeho likvidace podle zvláštních předpisů vydaných ministerstvem financí.

§ 25

Statut podniků

Rady krajských národních výborů vydají v dohodě s krajskými výbory příslušného odborového svazu podle zásad stanovených vládou statut podniků místního hospodářství. Statut podrobněji upraví zejména právní poměry, organizaci, činnost podniků, jakož i řízení podniků národními výbory a jejich výkonnými orgány.

Oddíl 2

Jiné organizační formy místního hospodářství

§ 26

Rozpočtové organizace místního hospodářství

(1) Jestliže by zřízení podniku nebylo hospodárné a účelné, buď proto, že jde

o poskytování bezplatných služeb, jimiž je uspokojována v obecném zájmu společenská potřeba, nebo proto, že poskytované služby placené obyvatelstvem jsou malého rozsahu, zřídí národní výbor k jejich obstarávání rozpočtovou organizaci místního hospodářství.

(2) V čele rozpočtové organizace místního hospodářství je vedoucí; jmenuje a odvolává ho rada národního výboru, který organizaci zřídil a jíž je také za splnění svých povinností a úkolů uložených rozpočtové organizaci místního hospodářství odpovědný.

§ 27

Zařízení národního výboru

Je-li rozsah poskytovaných služeb tak nepatrný, že by nebylo hospodárné zřizovat podnik ani rozpočtovou organizaci místního hospodářství, zajišťuje je národní výbor ve svých zařízeních.

§ 28

Drobné provozovny

(1) Národní výbory mohou za přímé a aktivní účasti občanů zajišťovat drobné opravy, služby a údržbu a využití místních zdrojů surovin v drobných provozovnách národních výborů.

(2) Drobné provozovny mohou národní výbory zřizovat jen tam, kde nelze účelně zajišťovat činnosti uvedené v odstavci 1 hospodářskou nebo rozpočtovou organizací místního hospodářství, zařízením národního výboru nebo jinou organizací státního nebo družstevního sektoru.

(3) Drobná provozovna národního výboru provádí svou činnost především pro obyvatelstvo obce, kde je zřízena, nebo pro obyvatelstvo nejbližšího okolí, a to zásadně pomocí místních pracovních sil. Celkové náklady provozovny mají být kryty jejími vlastními příjmy a mzdové náklady mají být zpravidla kryty příjmy od obyvatelstva.

§ 29

Společná ustanovení

(1) Rozpočtové organizace místního hospodářství, zařízení a drobné provozovny národních výborů zřizuje národní výbor po vyjádření rady národního výboru vyššího stupně a příslušného odborového orgánu.

(2) Rozpočtové organizace místního hospodářství, zařízení a drobné provozovny národních výborů nejsou právnickými osobami. Právní poměry, organizaci, činnost a jejich řízení národními výbory a jejich výkonnými orgány podrobněji upraví ministerstvo financí ve spolupráci s příslušnými ústředními úřady a orgány a s radami krajských národních výborů.

ČÁST III

Technický rozvoj místního hospodářství

§ 30

(1) V oborech, pro které nezajišťuje technický rozvoj jiná instituce nebo kde nelze výsledků práce orgánů jiných resortů použít v místním hospodářství přímo, je technický rozvoj místního hospodářství zajišťován vývojovými pracovišti zřizovanými ve vhodných podnicích místního hospodářství.

(2) Náplň, organizaci a způsob práce vývojových pracovišť vymezí statut vývojových pracovišť, který vydá orgán obstarávající společné záležitosti místního hospodářství.

ČÁST IV

Ustanovení všeobecná, přechodná a závěrečná

§ 31

Poradenskou a koordinační činnost pro výkonné orgány národních výborů a některé společné záležitosti místního hospodářství obstarává orgán zřízený podle zvláštních předpisů.

§ 32

O správě národního majetku v organizacích místního hospodářství a o jejich pohledávkách platí zvláštní předpisy, pokud není úprava obsažena v tomto zákoně. Zvláštní předpisy platí také o plánování, financování, materiálně technickém zásobování, účetní evidenci a statistice.

§ 33

Pravomoc stanovit u znárodněného podniku přenechaného k začlenění do podniku místního hospodářství rozsah znárodnění přísluší výkonným orgánům krajských národních výborů.

§ 34

(1) Zrušuje se zákon č. 105/1953 Sb., o místním průmyslu a komunálním hospodářství.

(2) Zrušují se dále

vyhláška ministerstva místního hospodářství č. 22/1955 Ú. l., kterou se vydává statut podniků místního průmyslu,

vyhláška ministerstva místního hospodářství č. 23/1955 Ú. l., kterou se vydává statut podniků komunálního hospodářství, a

vyhláška ministerstva místního hospodářství č. 24/1955 Ú. l., kterou se vydává statut krajských odbytových a zásobovacích základen místního hospodářství,

a to ode dne, kdy nabudou účinnosti statuty vydané podle tohoto zákona.

§ 35

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne 1. ledna 1960; provedou jej všichni členové vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.
Kopecký v. r.
Barák v. r.
inž. **Šimůnek** v. r.
inž. **Jankovcová** v. r.
dr. **Kyselý** v. r.
Plojhar v. r.
dr. **Šlechta** v. r.
David v. r.
Ďuriš v. r.
Krajčír v. r.
Krosnář v. r.
generálplukovník **Lomský** v. r.
Machačová v. r.
dr. **Nejedlý** v. r.
Poláček v. r.
Štrougal v. r.
Uher v. r.
Beran v. r.
Jonáš v. r.
dr. **Kahuda** v. r.
Reitmajer v. r.
dr. **Škoda** v. r.
dr. **Vlasák** v. r.
Brabec v. r.
inž. **Černý** v. r.
dr. **Neuman** v. r.
Ouzký v. r.
Pospíšil v. r.
inž. **Půčik** v. r.

74

Vyhláška ministra zahraničních věcí

ze dne 6. listopadu 1959

o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

Na konferenci Organizace spojených národů o mezinárodní obchodní arbitráži byla dne 10. června 1958 v New Yorku podepsána Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů.

Vláda Úmluvu schválila dne 17. září 1958 a Národní shromáždění vyslovilo s Úmluvou souhlas 13. prosince 1958. President republiky Úmluvu ratifikoval dne 27. dubna 1959.

Podle svého článku XII vstoupí Úmluva v účinnost devadesátého dne po uložení ratifikační listiny u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Pro Československou republiku nabyla Úmluva účinnosti dnem 10. října 1959.

Český překlad Úmluvy se uveřejňuje v Příloze Sbírky zákonů.*)

David v. r.

*) Na straně 153.

75

Vyhláška ministra zahraničních věcí

ze dne 9. listopadu 1959

o Úmluvě mezi Československou republikou a Švýcarskou konfederací o sociálním zabezpečení

Dne 4. června 1959 byla v Bernu sjednána Úmluva mezi Československou republikou a Švýcarskou konfederací o sociálním zabezpečení.

President republiky Úmluvu ratifikoval dne 21. října 1959 a ratifikační listiny byly vyměněny v Praze dne 28. října 1959.

Podle svého článku 18 Úmluva vstoupila v platnost dnem 1. prosince 1959.

České znění Úmluvy se vyhlašuje v Příloze Sbírky zákonů.*)

David v. r.

*) Na straně 157.

Administrace Praha 1-Malá Strana, Tržiště č. 9. Telefon č. 498-41 až 49. — Účet Státní banky československé, m. pob. Praha 3, účet číslo 322-5320. — Roční předplatné Kčs 36.—, s přílohou 46.—. Frankované reklamace se uznávají, jen dojdou-li do 28 dnů po vydání (zaplacení) reklamované částky. — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, č. 313-348-Be-55. — Vytiskl Knihtisk 1, národní podnik Praha 1-Malá Strana, Karmelitská 6.
Dohlédací poštovní úřad Praha 022.